

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft
crisis- en herstelwet

ons kenmerk
ECGR/U201000817
Lbr. 10/047

Datum

28 april 2010

Samenvatting

Deze ledenbrief bevat informatie over de nieuwe Crisis- en herstelwet. De Eerste Kamer heeft op 16 maart 2010 het voorstel voor de Crisis- en herstelwet (Chw) aangenomen. Op 31 maart 2010 is de wet in werking getreden.

De Chw bevat een aantal tijdelijke maatregelen, waarvan de werkingsduur afloopt op 1 januari 2014 en een aantal permanente maatregelen die ook na die datum hun werking blijven behouden. In de Chw gaat het om het bereiken van een versnelde ontwikkeling en realisering van ruimtelijke en infrastructurele projecten om bij te dragen aan de bestrijding van de economische crisis. Daarnaast is de wet gericht op duurzaamheid, energie en innovatie.

Om de omvang van de ledenbrief te beperken is ervoor gekozen om de hoofdlijnen van de inhoud van de wet in deze brief op te nemen. Meer specifieke informatie vindt u in een aparte bijlage die in het bijzonder ingaat op de concrete toepassing van de Chw op gemeentelijk niveau.

Vooruitlopend op de verdere inhoud van de ledenbrief vragen wij alvast bijzondere aandacht voor de in de Chw opgenomen procedure die gericht is op het bevorderen van de uitvoering van lokale projecten met nationale betekenis.¹ De procedure is gebaseerd op het voorstel dat de VNG onder de noemer 'Versnelling van gemeentelijke projectprocedures. Tempo maken, nieuw samenspel tussen overheden' op 10 september 2009 aan de Minister President heeft aangeboden. Momenteel werken wij aan een tweetal modellen om de toepassing van de procedure voor projecten met nationale betekenis te vergemakkelijken. Het betreft een stappenplan voor het principebesluit en een modelcoördinatie verordening voor de uitvoeringsbesluiten. Beide modellen zullen op 7 juni 2010 op het VNG-bestuurderscongres worden gepresenteerd.

¹ Zie meer uitgebreid deel III onder c van deze ledenbrief.

Bij twee onderdelen van het wetsvoorstel hebben wij belangrijke kanttekeningen geplaatst². Wij zijn het niet eens met de beperking van het beroepsrecht van de decentrale overheden en de wijzigingen in de onteigeningswet. Laatstgenoemde wijzigingen betreffen de centralisatie van de onteigeningsbesluitvorming en de ontkoppeling van de planologische- en onteigeningsprocedure. Ons standpunt hebben wij in brieven aan de Eerste en Tweede Kamer kenbaar gemaakt.

Belangrijk in de Chw zijn de tijdelijke maatregelen voor bepaalde (categorieën van) projecten die voorzien in afwijkingen van het algemene bestuursprocesrecht en de milieueffectprocedure.

Verder worden in de Chw drie tijdelijk nieuwe instrumenten geïntroduceerd:

het ontwikkelingsplan, het projectuitvoeringsbesluit en de structuurvisie plus met coördinatie-regeling.

Daarnaast behelst de Chw 22 permanente wetswijzigingen, waarvan de wijzigingen in de Wet ruimtelijke ordening, onteigeningswet, Natuurbeschermingswet, Electriciteitswet, Interimwet stad- en milieubenadering, Telecommunicatiewet en de Wet geluidhinder de belangrijkste zijn.

² Zie onze brieven van 6 oktober 2009 (BAMM/U200902022) aan de Tweede Kamer, vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat en 17 december 2009 (BARW/U200902677) aan de Eerste Kamer.

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft
crisis- en herstelwet

ons kenmerk
ECGR/U201000817
Lbr. 10/047

datum
28 april 2010

Geacht college en gemeenteraad,

Deze ledenbrief bevat informatie over de nieuwe Crisis- en herstelwet. De Eerste Kamer heeft op 17 maart 2010 het voorstel voor de Crisis- en herstelwet (Chw) aangenomen. Op 31 maart 2010 is de wet in werking getreden.

De Chw is een zeer uitvoerige wet. De wet bevat een groot aantal tijdelijke en permanente maatregelen die beogen procedures voor projecten te versnellen en te vereenvoudigen en om belemmeringen voor de uitvoering van projecten weg te nemen. Om de omvang van de ledenbrief te beperken is ervoor gekozen om de hoofdlijnen van de inhoud van de wet in deze brief op te nemen. Meer specifieke informatie vindt u in een aparte bijlage die in het bijzonder ingaat op de concrete toepassing van de Chw op gemeentelijk niveau.

Vooruitlopend op de verdere inhoud van de ledenbrief vragen wij alvast bijzondere aandacht voor de in de Chw opgenomen procedure die gericht is op het bevorderen van de uitvoering van lokale projecten met nationale betekenis.³ De procedure is gebaseerd op het voorstel dat de VNG onder de noemer 'Versnelling van gemeentelijke projectprocedures. Tempo maken, nieuw samenspel tussen overheden' op 10 september 2009 aan de Minister President heeft aangeboden. Op 18 februari 2010 hebben wij een bestuurlijke top over dit onderwerp georganiseerd. Momenteel werken wij aan een twee modellen om de toepassing van de procedure voor projecten met nationale betekenis te vergemakkelijken.

Het betreft het ontwikkelen van een stappenplan dat gemeenten helpt om een politiek gedragen principebesluit vast te stellen en het opstellen van een model-coördinatiebesluit dat gemeenten in

³ Zie meer uitgebreid deel III onder c van deze ledenbrief.

staat stelt om na de totstandkoming van het principebesluit snel alle uitvoeringsbesluiten gezamenlijk te kunnen nemen.

Beide modellen zullen op 7 juni 2010 op het VNG-bestuurderscongres worden gepresenteerd.

Bij twee onderdelen van het wetsvoorstel hebben wij belangrijke kanttekeningen geplaatst⁴. Wij zijn het niet eens met de beperking van het beroepsrecht van de decentrale overheden en de wijzigingen in de onteigeningswet, waar het de centralisatie van de onteigeningsbesluitvorming en de ont koppeling van de planologische- en de onteigeningsprocedure betreft. Ons standpunt hebben wij in brieven aan de Eerste en Tweede Kamer kenbaar gemaakt. Aan onze tweede kanttekening is enigszins tegemoet gekomen door de toezegging van de regering geen gebruik te zullen maken van de mogelijkheid in de Chw om de ruimtelijke procedure te ont koppelen van de onteigeningsprocedure.⁵

Doel van de wet

De wetgever is van oordeel dat de uitzonderlijke en dringende economische situatie vraagt om onconventionele aanpak, ook op het gebied van wet- en regelgeving. De Chw bevat daartoe een aantal tijdelijke maatregelen, waarvan de werkingsduur afloopt op 1 januari 2014 en permanente maatregelen die ook na die datum hun werking blijven behouden.

In de Chw gaat het om het bereiken van een versnelde ontwikkeling en realisering van ruimtelijke en infrastructurele projecten om bij te dragen aan de bestrijding van de economische crisis.

Daarnaast is de wet gericht op duurzaamheid, energie en innovatie. De wet maakt het bijvoorbeeld eenvoudiger om windmolenparken te bouwen, oplaadpunten voor elektrische auto's te verwezenlijken en warmtekoudeopslag te realiseren. In de Chw wordt de wetgeving voor de genoemde projecten op een aantal punten vereenvoudigd, de aanvang en uitvoering ervan versneld en de risico's op stagnatie geminimaliseerd.

Systeem van de wet

De Chw bevat zoals gezegd tijdelijke maatregelen (vervaldatum 1 januari 2014) en permanente maatregelen.

De tijdelijke maatregelen behelzen:

1. afwijkingen van het algemene bestuursprocesrecht;
2. afwijkingen van de milieueffectprocedure;

⁴ Zie onze brieven van 6 oktober 2009 (BAMM/U200902022) aan de Tweede Kamer, vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat en 17 december 2009 (BARW/U200902677) aan de Eerste Kamer.

⁵ Brief van minister-president Balkenende aan de Voorzitter van de Eerste Kamer, 4 maart 2010.

3. de introductie van drie nieuwe instrumenten:
 - a. het ontwikkelingsplan;
 - b. het projectuitvoeringsbesluit;
 - c. lokale en (boven)regionale projecten met nationale betekenis.
4. de mogelijkheid om voor een experiment af te wijken van wettelijke bouw- en milieunormen;
5. een regeling over radarzoning;
6. een regeling over tijdelijke verhuur van te koop staande woningen.

De permanente maatregelen bestaan uit een groot aantal wijzigingen in diverse wetten. Het betreft wijzigingen in de volgende wetten: Elektriciteitswet 1998, Gaswet, Mijnbouwwet, Interimwet stad- en milieubenadering, Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening, Spoedwet wegverbreding, Tracéwet, Telecommunicatiewet; Wet beheer rijkswaterstaatwerken, Wet bodembescherming, Wet geluidhinder; Wet luchtvaart; Wet milieubeheer, Natuurbeschermingswet, Wet ruimtelijke ordening; onteigeningswet; Reconstructiewet concentratiegebieden, Tijdelijke wet huurkoop onroerende zaken, Waterwet, Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht, Wet op de economische delicten; Wet op de waterkering; Wet stedelijke vernieuwing; Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet. De belangrijkste wijzigingen zullen worden aangestipt.

Tijdelijke maatregelen

1. Afwijkingen van het algemene bestuursprocesrecht

De afwijkingen van het bestuursprocesrecht gelden uitsluitend voor bepaalde projecten die voorkomen op bijlage I of II behorend bij deze wet, de ontwikkelingsgebieden, de projectuitvoeringsbesluiten en de lokale en (boven)regionale projecten met nationale betekenis. Voor deze projecten gelden minder en snellere beroepsprocedures. Dit wordt bereikt door een aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht. Het gaat onder meer om de volgende (tijdelijke) maatregelen:

- a. De rechter moet het beroep versneld behandelen en in beginsel uitspraak doen binnen 6 maanden na afloop van de beroepstermijn. Dit levert een gemiddelde tijdswinst op van een half jaar;
- b. De rechter kan het besluit in een beroepsprocedure toch in stand laten, ook al is het besluit juridisch niet geheel correct. Voorwaarde is wel dat dit de belanghebbenden niet benadeelt;
- c. Iemand kan alleen een beroep doen op rechtsregels die bedoeld zijn om zijn eigen belang te beschermen (relativiteitsvereiste). Zo kan een concurrent geen geslaagd beroep meer

doen op het niet voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit of de eisen gebaseerd op de Wet op de archeologische monumentenzorg;

- d. Decentrale overheden mogen niet meer tegen een besluit van een ander overheidsorgaan in beroep gaan bij de bestuursrechter, tenzij dit besluit tot hen is gericht;
- e. Moet een overheidsorgaan na een rechterlijke uitspraak een nieuw besluit nemen, dan hoeft het voorafgaand onderzoek niet opnieuw te worden gedaan, tenzij de uitspraak juist betrekking heeft op een specifiek onderzoeksrapport;
- f. Geen mogelijkheid meer tot pro-forma beroep. Het beroepschrift moet binnen de beroepstermijn volledig worden ingediend en alle beroepsgronden bevatten.

2. *Afwijkingen van de milieueffectprocedure*

Alleen voor de projecten op bijlage II, dat zijn concrete projecten, geldt een verlichting van de Milieueffectrapportage procedure. Indien voor het project een besluit-MER nodig is, behoeft geen alternatievenonderzoek te worden verricht en is advisering door de Commissie-mer niet verplicht.

3a. *Ontwikkelingsplan*

Het ontwikkelingsplan is een nieuw tijdelijk instrument dat is gericht op de optimalisering van het ruimtegebruik van het bestaand stedelijk gebied of een bestaand bedrijventerrein. Het gaat om het tot stand brengen van een duurzame ruimtelijke en economische ontwikkeling in samenhang met een goede milieukwaliteit.

In het gebied kan geëxperimenteerd worden met salderen van de in het gebied aanwezige milieuruimte tussen de verschillende ontwikkelingen. De beschikbare milieuruimte kan worden herverdeeld. Dit kan door benutte of onbenutte ruimte in milieuvergunningen terug te nemen of een bedrijf de aanleg van een geluidswal voor te schrijven. Daarmee kan dan ruimte worden gecreëerd voor nieuwe bedrijven of andere functies zoals wonen. Concreet betekent dit dat het ontwikkelingsplan een oplossing kan bieden bij intensivering van bedrijventerreinen in transitie waarvoor geen minnelijke oplossing kan worden gevonden.

Het is ook mogelijk om met een ontwikkelingsplan voor maximaal 10 jaar af te wijken van bepaalde van wettelijke normen, mits binnen de Europese normen wordt gebleven. Het plan moet dan wel tevens aangeven hoe daadwerkelijk wordt bewerkstelligd dat binnen 10 jaar de reguliere milieu- en natuurnormen weer in acht worden genomen.

Om van deze mogelijkheid gebruik te kunnen maken dient het gebied bij algemene maatregel van bestuur te worden aangewezen als ontwikkelingsgebied. Na de aanwijzing stelt de gemeenteraad het ontwikkelingsplan vast dat deel uitmaakt van het bestemmingsplan.

3b. Projectuitvoeringsbesluit

Voor bouwprojecten van minimaal 12 en maximaal 2000 woningen kan de gemeenteraad ambtshalve of op verzoek een projectuitvoeringsbesluit vaststellen. Indien het project bijkomende (infrastructurele en andersoortige) voorzieningen omvat mogen die ook onderdeel uitmaken van het projectuitvoeringsbesluit. Ook kunnen bij algemene maatregel van bestuur categorieën projecten van maatschappelijke betekenis worden aangewezen. Te denken valt aan projecten waarin maatschappelijk vastgoed zoals zorginstellingen, ziekenhuizen de hoofdmoot vormt.

Dit nieuwe tijdelijke besluit vervangt de anders benodigde besluiten zoals het planologisch besluit en de benodigde vergunningen zoals de bouwvergunning, de sloopvergunning e.d. De reguliere procedurele voorschriften in de Woningwet, Wet ruimtelijke ordening, Flora- en faunawet e.d. worden derhalve vervangen door de procedure van het projectuitvoeringsbesluit. Wel dient volledig aan alle inhoudelijke normen van de betreffende wetten te worden voldaan.

De gemeenteraad kan direct toepassing geven aan de mogelijkheid om een projectuitvoeringsbesluit vast te stellen. Voor de specifieke categorieën projecten van maatschappelijke betekenis dient te worden gewacht op het van kracht worden van de betreffende algemene maatregel van bestuur.

3c. Lokale en (boven)regionale projecten met nationale betekenis

Voor lokale projecten met nationale betekenis kan op gemeentelijk niveau een procedure worden gevolgd die gericht is op een versnelde uitvoering. De procedure omvat de totstandkoming van een richtinggevend principebesluit in de vorm van een structuurvisie en een compacte procedure waarin alle benodigde besluiten voor de uitvoering ervan worden gecoördineerd.

Het begrip nationale betekenis geeft aan dat het project in meerdere opzichten een betekenis moet hebben die het lokale niveau overstijgt. Daarbij is natuurlijk te denken aan werkgelegenheid, maar ook de betekenis voor de economie (bijv. havenontwikkeling, greenports en bedrijventerreinen of aan nationaal toerisme).

Ook vernieuwende projecten die een landelijke voorbeeldfunctie kunnen hebben, worden daartoe gerekend zoals de herontwikkeling van stationsgebieden. Het zal dus veelal gaan om grote projecten.

Projecten krijgen de status 'met nationale betekenis' wanneer ze op voorspraak van de minister-president in een algemene maatregel van bestuur worden opgenomen.

De kern van de procedure is dat het project de bestuurlijke wind in de rug krijgt door de erkenning van regeringswege dat het project nationale betekenis heeft. De bestuurlijke druk zal helpen om onder gemeentelijke regie overeenstemming te bereiken over de principebeslissing in de vorm van een structuurvisie met de besturen van de betreffende gemeenten en waterschappen en de diensten van provincie en Rijk die erbij betrokken zijn.

Na het bereiken van bestuurlijke overeenstemming met de vertegenwoordigers van de betrokken bestuursorganen over de structuurvisie zijn deze verplicht om deel te nemen aan een door de gemeente in te stellen projectcommissie ten behoeve van een goede begeleiding en snelle afronding van de uitvoeringsfase van het project. Deze commissie staat onder voorzitterschap van een bestuurder van de gemeente.

Om van deze mogelijkheid gebruik te kunnen maken dient het project bij algemene maatregel van bestuur te worden aangewezen als lokaal project met nationale betekenis. Na de aanwijzing stelt de gemeenteraad een principebesluit in de vorm van een structuurvisie volgens de Chw vast en geeft het College voor de uitvoering ervan toepassing aan de coördinatierегeling van de Wro.

4. Innovatieve experimenten

Voor innovatieve toepassingen kan worden afgeweken van de bestaande regels, mits dit bijdraagt aan het herstel van de economie en de duurzaamheid bevordert. Gedacht kan worden aan het opzetten van kleinschalige productie van duurzame energie en aan duurzame innovaties in de woningbouw. In de Chw staan de wetten waarvan bij algemene maatregel van bestuur mag worden afgeweken. Dit betreft onder andere de Wet geluidhinder, de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening en de Woningwet. Het moet gaan om een experiment dat bijdraagt aan innovatieve ontwikkelingen, de duurzaamheid bevordert en tevens een bijdrage levert aan het bestrijden van de crisis. De aard en de mate van de afwijking wordt neergelegd in de algemene maatregel van bestuur.

Om van deze mogelijkheid gebruik te kunnen maken dient het project bij algemene maatregel van bestuur te worden aangewezen als innovatief experiment.

Daartoe dient de gemeente een voorstel in te dienen bij het ministerie van VROM voor de innovatieve ontwikkeling en aan te geven van welke wettelijke bepalingen het noodzakelijk is om af te wijken.

5. *Radarzonering*

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening worden met deze regeling de belemmeringen voor bouwwerken in verband met radarzonering zoveel mogelijk teruggebracht.

6. *Tijdelijke verhuur van te koop staande woningen.*

De Chw bevat een (tijdelijke) wijziging van de Leegstandwet die er op ziet dat ook bij tijdelijke verhuur op grond van de Leegstandwet duurdere te koop staande woningen tegen een geliberaliseerde huurprijs verhuurd kunnen worden. Deze tijdelijke liberalisatie geldt voor te koop staande woningen die voldoende woningwaarderingspunten scoren om bij een gewone huurovereenkomst een huurprijs boven de liberalisatiegrens (647,53 per maand) te mogen vragen. Tot 1 juli 2010 is dat 143 punten en meer en van 1 juli 2010 tot 1 januari 2011 is dat 141 punten en meer. De liberalisatiegrens per 1 januari 2011 wordt in najaar 2010 bekend gemaakt. Als een woning voldoende woningwaarderingspunten scoort, geldt er geen maximale huurprijs en hoeft de gemeente ook geen maximale huurprijs in de vergunning te vermelden.

Permanente maatregelen

- *Wet ruimtelijke ordening*

De koppeling tussen het projectbesluit en het bestemmingsplan wordt nagenoeg geheel losgelaten. Het projectbesluit hoeft niet meer binnen een jaar te worden ingepast in een bestemmingsplan. De bevoegdheid tot het invorderen van leges is niet meer gekoppeld aan een vastgesteld bestemmingsplan, maar aan de verplichting tot het binnen twee maanden elektronisch beschikbaar stellen van het projectbesluit.

- *Ontheingingswet*

De wijzigingen van de ontheingingswet leiden tot een andere wijze van besluitvorming over ontheingeningen in de administratieve fase en tot een ontkoppeling tussen planologie en ontheingening in de gerechtelijke fase.

In de nieuwe administratieve procedure is het niet langer de gemeenteraad die het besluit tot onteigening neemt en dit besluit ter goedkeuring aan de Kroon zendt, maar worden alle titel IV onteigeningen vormgegeven als een verzoek van de gemeenteraad aan de Kroon om tot onteigening over te gaan.

De wijziging in de gerechtelijke fase heeft tot gevolg dat formeel de verplichting om de onherroepelijkheid van de planologische basis van het onteigeningsbesluit af te wachten voordat daadwerkelijk kan worden onteigend niet langer bestaat.

In het kader van de parlementaire behandeling van de Chw heeft het kabinet evenwel toegezegd om bij afzonderlijke wetswijziging de in het verleden bestaande koppelingen tussen de onteigeningsprocedure en de planologische procedure te herstellen. Verder is toegezegd, dat tot het moment waarop die wetswijziging van kracht wordt, de Kroon aan onteigeningsbesluiten voorwaarden zal verbinden die erop zien dat de in het verleden bestaande koppelingen feitelijk worden gehandhaafd.

- *Natuurbeschermingswet*

In de Chw zijn maatregelen opgenomen om de vergunningverlening vlot te trekken. Centraal daarin staat de bevoegdheid van de provincies en de Minister van LNV om passende maatregelen te treffen met betrekking tot handelingen die stikstofdepositie veroorzaken. Voorschriften voor de inrichting ter reductie van stikstofdepositie kunnen bij provinciale verordening worden geregeld. Ook voorziet de Chw in een kader voor de Programmatische aanpak stikstof (PAS). In dit kader worden door de overheden bindende afspraken gemaakt over het verlagen van de stikstofdepositie om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Vergunningaanvragen en bestemmingsplannen kunnen op hun effecten worden beoordeeld op basis van de beheerplannen en de PAS.

- *Elektriciteitswet*

Indien gemeenten een aanvraag voor de aanleg of uitbreiding van middelgrote windmolenparken (5 – 100 MW) afwijzen, worden Provinciale Staten verplicht om hiervoor een inpassingsplan vast te stellen en toepassing te geven aan de provinciale coördinatie-regeling van de Wro. Voor die gronden is de gemeenteraad gedurende tien jaar niet langer bevoegd om een bestemmingsplan vast te stellen.

- *Interimwet stad- en milieubenadering*

De werkingsduur van de Interimwet Stad- en milieubenadering wordt verlengd tot 1 januari 2014. Daarnaast vervalt de koppeling tussen het stap 3-besluit en het bestemmingsplan en is de goedkeuring van gedeputeerde staten om stap 3 toe te passen niet meer vereist. Onder stap 3 kan de gemeenteraad bepalen dat onder voorwaarden mag worden afgeweken van wettelijke milieunormen (bodem, geluid, lucht en geur).

- *Telecommunicatiewet*

Gemeenten mogen voortaan zelf elektronische communicatienetwerken of diensten aanbieden of participeren in ondernemingen die dat doen. De bestaande waarborgen blijven bestaan. Gemeenten bevorderen een open en non-discriminatoire toegang tot een door hen direct of indirect aangeboden openbaar elektronisch communicatienetwerk.

- *Wet geluidhinder*

Gelet op consequenties die de Afdeling bestuursrechtspraak geeft aan het begrip 'industrieterrein' voorziet de Chw in een nieuwe ruimere uitleg van dit begrip. Verder biedt de Chw gemeenten de mogelijkheid om een geluidsreductieplan vast te stellen. Bedrijven kunnen in industriezones waar de geluidsnorm wordt overschreden, toch vergunningen krijgen voor wijzigingen onder de voorwaarde dat de gemeente in een geluidsreductieplan aantoont hoe binnen 5 jaar weer wordt voldaan aan de geluidsnorm. In het plan kan worden opgenomen dat in bestaande vergunningen (niet gebruikte) geluidsruijnte wordt weggehaald.

Regiobijeenkomsten

Het ministerie van VROM en de NEPROM organiseren vier regionale bijeenkomsten om de mogelijkheden van de Chw toe te lichten. Daarbij komen vragen aan de orde als: hoe kan de Chw ingezet worden bij bijvoorbeeld de verandering van een oud industrieterrein in een woonwijk? Hoe worden de procedures vereenvoudigd? Komt er via de Chw ook geld beschikbaar voor gebiedsontwikkeling?

De eerste bijeenkomst heeft inmiddels plaatsgevonden in Groningen en is positief gewaardeerd door de deelnemers.

De overige bijeenkomsten vinden plaats op:

- Donderdagmiddag 29 april 2010, Theater aan de Parade, Den Bosch;
- Dinsdagmiddag 18 mei 2010, Media Plaza, Utrecht;
- Dinsdagmiddag 25 mei 2010, Odeon De Spiegel, Zwolle.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.